

	Francotyp · Hasler · Postalia · Komusina · Neopost	Dé vereniging voor de verzamelaar van frankeerstempels!
	Telefrank · Universal · Krag · Pitney-Bowes · Frama	
Redacteur algemeen: P.L. Janssen, janssen.oosterhout@ziggo.nl	Redacteur stempelnieuws: H. Smoor, h.smoor9@upcmail.nl	

Uitnodiging voor de bijeenkomst op zaterdag 21 september 2024 te Elspeek

De derde bijeenkomst van dit jaar wordt gehouden in Pannenkoekenhuis “1760”
Staverdensedweg 3, 8075 AN Elspeek.
We zijn er welkom vanaf 10.00 uur.
Het bestuur hoopt op een grote opkomst met veel ruilmateriaal!

Graag tot dan!

[Peter Janssen, secretaris Frankeerstempel.nl]

Verslag van de bijeenkomst op zaterdag 15 juni 2024 te Oosterhout

Ondanks een drietal afmeldingen kon de plaatsvervangend-voorzitter toch 18 leden
verwelkomen in Oosterhout. Vanuit het bestuur waren er geen mededelingen en ook van de
rondvraag werd geen gebruik gemaakt. Gelukkig was er voldoende materiaal aanwezig en kon
elk lid weer met een voorraad stempels bij de sluiting huiswaarts gaan.

[Peter Janssen, secretaris Frankeerstempel.nl]

Coevorden

De in de ijstijd gevormde Hondsrug was zo’n 150.000 jaar geleden de eerste plek in
Nederland die gebruikt werd voor permanente bewoning. De jagers-verzamelaars gingen er
aan landbouw doen en bouwden hunebedden. De provinciale VVV laat ze zien in hun
frankeerstempel.

FRANKEERSTEMPEL.NL

Hoe ze die zware stenen op elkaar konden stapelen is nog steeds een raadsel. Een ideale voedingsbodem voor mythen, zoals over de reuzen Ellert en Brammert, die niet alleen in het openluchtmuseum, maar zelfs in de vlag van Schoonoord te bewonderen zijn. De twee ‘wildemannen’ die schilddrager zijn van het wapen van Borger (waar het grootste hunebed staat) vertonen ook enige gelijkenis. Het woord Hüne betekent in het Saksisch ‘grote lompe kerel’.

In de tijd van de Saksen (Nederland en Duitsland bestonden toen nog niet) was het gebied ten zuiden van de Hondsrug een groot ontoegankelijk gebied met veenmoerassen. Op de plek waar de Vecht, het Loodiep, het Drostendiep en het Schoonebekerdiep bij elkaar kwamen was een ‘voorde’, waar de koeien doorheen konden waden. Een ‘Koe-voorde’ dus. Op die plek ontstond het latere Coevorden.

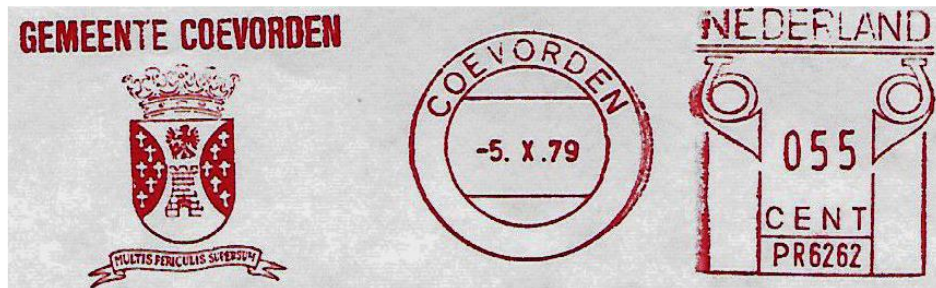
In 1024 stond het gebied onder supervisie van de Bisschop van Utrecht. Die had door dat Coevorden (de oudst bekende schriftelijke vermelding van de plaats is uit 1148) een strategische ligging had, en liet er een ‘versterkt huis’ bouwen (ondermeer om tol te heffen). Mede door het kasteel kreeg Coevorden als eerste plaats in Drenthe stadsrechten en ontstond ‘de heerlijkheid Coevorden’. De stadsrechten betroffen o.a. het recht om een muur te bouwen, een markt te organiseren en misdadigers te bestraffen. Naast het gerestaureerde kasteel herinnert ook het Arsenaal (tegenwoordig museum) aan de vroegere vesting.

De markten werden gehouden op de 4 ‘Biestenmoandagen’, met op elke maandag een andere markt. Dat waren de veemarkt, de gewone weekmarkt, de olle wievenmarkt (dan kwamen vrouwen en kinderen ook mee) en de ganzenmarkt. De ganzenmarkt wordt sinds 1541 op de tweede maandag in november in Coevorden gehouden. De ganzen werden door de ganzenhoedsters naar de markt in Coevorden gedreven, en eindigden veelal in het kerstdiner. Op de jaarlijkse ganzenmarkt lopen inwoners nu in traditionele kleding en wordt ‘miss ganzenhoedster’ verkozen. Het beeldje van ‘Ganzen Geesje’ staat op het marktplein en de echte ganzen zitten inmiddels vooral in het park.

De strategische ligging van Coevorden eiste ook zijn tol. De stad is vele malen belegerd, geplunderd en weer opgebouwd.

Coevorden heeft dan ook een toepasselijke wapenspreuk: 'multis periculis supersum', wat zoveel betekent als 'ondanks de vele gevaren die mij bedreigd hebben, besta ik nog.'

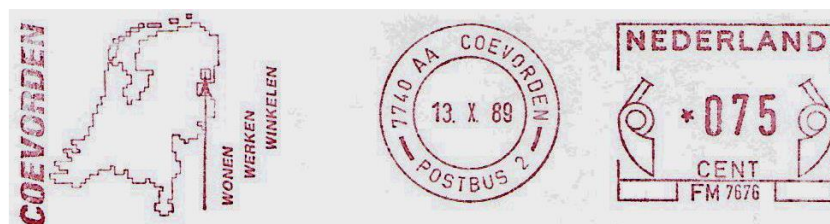

In dit wapen symboliseren de hermelijnstaartjes het wollegras in het veen. Om het veengebied te ontginnen werden vele kanalen gegraven voor de afwatering. Het opgedroogde veen werd 'gestoken' en deze turf werd met schepen via die kanalen afgevoerd en verkocht als brandstof. Coevorden was een belangrijke doorvoerplaats, mede dankzij het met de hand gegraven Stieltjeskanaal.

Van 1819 tot 1968 werd een ander wapen gevoerd, waarin een bisschop en St. Joris afgebeeld staan. Deze kunnen verwijzen naar de eerder genoemde bisschop en de vele belegeringen van de stad.

In 2000 heeft Coevorden het wapen nogmaals vernieuwd. Dat had te maken met de gemeentelijke herindeling, waarbij in 1998 de voormalige gemeenten Dalen, Oosterhesselen, Sleen en Zweelo aan Coevorden werden toegevoegd. In het wapen komen ook elementen uit de oude wapens van die gemeenten terug, zoals de 2 wildemannen, die ook al schilddrager waren van de gemeentewapens van Sleen en Oosterhesselen. De circa 35000 inwoners wonen in de stad Coevorden of in één van de 25 dorpen. In de afdruk van FM 7676 wordt duidelijk aangegeven waar Coevorden ligt.

Deze afdruk maakt ook duidelijk dat veel mensen in Coevorden werken. Als je de plattegrond van Coevorden bekijkt, vallen twee dingen op. Ten eerste de contouren van de oude vesting in het centrum en ten tweede het grote industriegebied in het Zuidwesten van de stad. Daartoe behoort ook het Europark, een grensoverschrijdend bedrijventerrein dat zowel in Nederland als in Duitsland ligt.

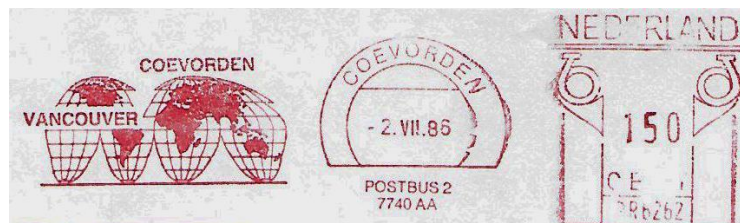

In 1909 was de Drentsch-Overijsselsche Houthandel (DOH) een van de eerste bedrijven die zich in Coevorden vestigde. In datzelfde jaar startte ook de Drentsch-Overijsselse Strokartonfabriek, die later zijn naam veranderde in Hollandia-Coevorden, Triton Karton, Kappa Triton en tenslotte Smurfit Kappa. Wat niet veranderde was de stoomfluit, die ook nu in Coevorden nog meerdere malen per dag aangeeft wanneer de werknemers moeten beginnen, luchtpauze hebben en weer naar huis kunnen.

Coevorden wordt in het Drents uitgesproken als 'Koevern'. Iemand uit Coevorden die ooit naar Engeland verhuisde noemde zichzelf 'Vancouver'. Een nazaat daarvan, George Vancouver, was kapitein en ontdekkingsreiziger. George gaf zijn naam aan de Canadese stad Vancouver en aan Vancouver Island. In 1986 werd dit feit gevierd met een bezoek van een delegatie Coevordenaren en het Coevorder Mannenkoor aan de stad Vancouver, die dus zijn naam te danken heeft aan Coevorden.

Coevorden heeft in zijn geschiedenis nog enkele bekende personen voortgebracht, zoals Relus ter Beek (commissaris van de Koningin in Drenthe), Mient Jan Faber (vredesactivist) en Generaal van Heutsz (Gouverneur-Generaal van Nederlands-Indië). Naar de laatste is het park vernoemd.

Als je tegenwoordig vanuit Coevorden naar de Hunebedden wilt, dan neem je de 'Hunebed Highway', die aangeduid wordt met Amerikaans aandoende borden, die overigens erg gewild zijn bij verzamelaars!

[Jan Willem Jansma]

Le Pont de la rivière Kwai

Le Pont de la rivière Kwai is een boek van de Franse schrijver Pierre Boulle, waarvan de eerste druk in 1952 werd uitgegeven.

Deze fictieve roman gaat over het lot van geallieerde krijgsgevangenen in de Tweede Wereldoorlog die door het Japanse keizerlijke leger werden gedwongen mee te werken aan de Birmaspoorweg (tussen Bangkok en Rangoon) en een houten spoorbrug te bouwen over de rivier de Kwai, ongeveer 100 km ten westen van Bangkok.

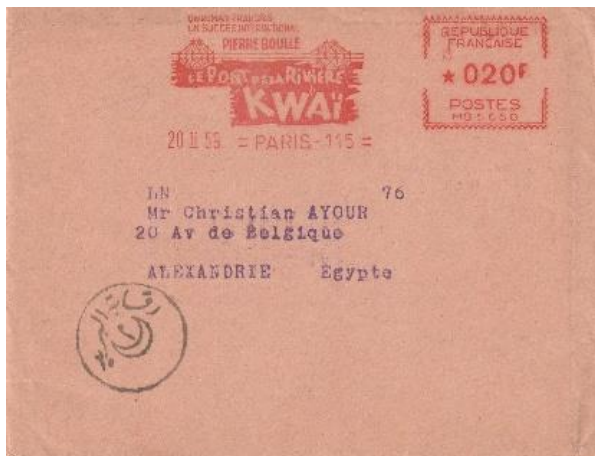
Het verhaal beschrijft enerzijds het lot van de te werk gestelde krijgsgevangenen bij de bouw en anderzijds hoe een geallieerd commandoteam probeert de brug te saboteren.

De hoofdpersonen in het verhaal zijn de krijgsgevangen Britse luitenant-kolonel Nicholson en de Japanse kampcommandant, kolonel Sato. De laatste eist dat iedere gevangene, inclusief officieren, handarbeid verricht. Echter, de onvermurwbare Nicholson laat weten dat onder de regels van de Haagse Conventies, officieren geen zwaar werk hoeven te doen. De weigering van de officieren wordt bestraft met opsluiting in ijzeren kisten die overdag in de volle zon staan. Zij volharden en uiteindelijk moet kolonel Sato bakzeil halen.

Nicholson blijft de perfectionist, weet als gevangene zijn plaats en voert opdrachten uit zolang ze niet in strijd zijn met de officiële regels. Zijn plichtsbesef wint het dus van zijn vaderlandsliefde.

Van de roman werd in 1957 de film **The Bridge on the River Kwai** *) gemaakt, die opgenomen is in Sri Lanka. Nadat de film was uitgebracht, kregen de Thai te maken met een probleem toen duizenden toeristen de brug over de rivier de Kwai kwamen bekijken. Maar die rivier bestond niet en zo'n houten spoorbrug al evenmin! Het boek is een fictieve roman, geen historische roman.

Omdat het zonde is om een lucratieve attractie weg te doen, hebben de Thaise autoriteiten het spelletje meegespeeld. De brug in de Birmaspoorweg over de rivier de Mae Klong nabij het plaatsje Tha Ma Kham zou het moeten zijn. Het was inderdaad een stalen brug, maar die verving toch de door sabotage verloren gegane houten brug uit de film. En de Mae Klong? Die werd hernoemd tot Khwae Yai, door de schrijver verbasterd tot Kwai, nietwaar?

benaderen voor een bruikbare scan. Tot nu (feb '24) nog geen reactie mogen ontvangen, maar wie weet?

Ik had nog niet op mijn eigen 'harde schijf' gerekend, maar plots bedacht ik me dat binnen mijn Duitse verzamelclub (Motivgruppe Ingenieurbauten) ooit een aanzet was gemaakt tot een stempelcatalogus voor het thema bruggen. Daar had ik toch cd'tje van? Inderdaad, het woord Kwaï gaf 2 resultaten en niet veel later had ik twee afbeeldingen van de Duitse versie gevonden.

Toen ik dit stempel kreeg herinnerde ik me, dat ik ooit een gelijkende stempelvlag had gezien bij een Nederlands stempel. Dus naarstig daarnaar op zoek, maar zelfs onze secretaris kon niets vinden. Bladerend door mijn correspondentie vond ik een e-mail uit 2001, met een vage scan van het stempel. Het was een Duits stempel, van een filmdistributeur uit Frankfurt.

De correspondent antwoordt niet meer op mijn mail en het bedrijf in kwestie is allang verdwenen. Restte mij alleen (dacht ik) nog de *Motivgruppe Film-Kino-Fernsehen* te

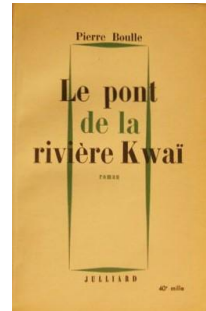
Ik had nog niet op mijn eigen 'harde schijf' gerekend, maar plots bedacht ik me dat binnen mijn Duitse verzamelclub (Motivgruppe Ingenieurbauten) ooit een aanzet was gemaakt tot een stempelcatalogus

Kortom, het antwoord op mijn zoektocht bevond zich al die tijd binnen anderhalve meter. Nu nog de ware afdrukken zien te vinden!

Pierre Boulle (1912 - 1994) was een Franse schrijver. Zijn bekendste werken zijn *Le pont de la rivière Kwai* en *La Planète des singes*

Opgeleid als ingenieur vertrok hij in 1936 naar Maleisië om te werken op een plantage. Drie jaar later werd hij gemobiliseerd bij een Franse legereenheid in Indochina. Toen Duitsland Frankrijk bezette, werd hij gedemobiliseerd en sloot zich aan bij de Vrije Fransen en hielp hij bij sabotageacties in vijandelijk gebied. In 1942 werd hij gevangen genomen door het Vichyregime en door de krijgsraad in Hanoi schuldig bevonden aan verraad. Ontnomen van zijn rang en nationaliteit werd hij tot dwangarbeid veroordeeld, maar wist in '44 te ontsnappen.

Na de oorlog keerde hij in 1945 terug naar Frankrijk en werd daar volledig gerehabiliteerd. Echter, hij kon daar nog niet aarden en ging weer werken op een plantage in het Verre Oosten. Vier jaar later keerde hij terug naar Frankrijk, vast besloten zich toe te leggen op zijn jeugdliefde, het schrijven. Voor zijn eerste werk gebruikte hij zijn ervaringen om zijn roman *Le pont de la rivière Kwai* te schrijven, waarvoor hij de Prix Sainte-Beuve kreeg.

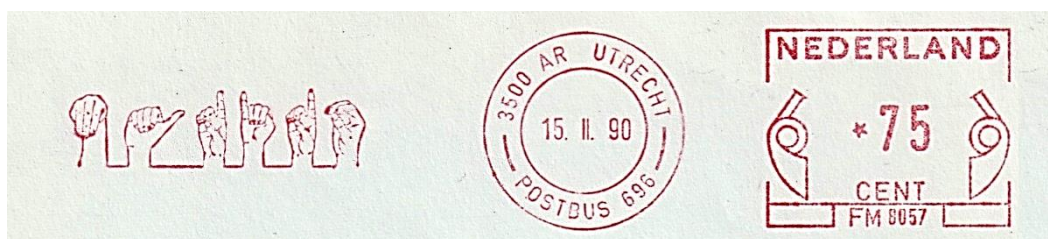
*) Is het Kwai met een dubbele punt op de i, of met een enkele punt? Het boek gebruikt de dubbele punt versie en met de film wordt de enkele punt versie geïntroduceerd.

[Pieter Bosman]

Bijzondere tekst

Er is een tijd geweest dat bijzondere tekst ook bijzonder was. Vandaag de dag is het heel normaal. De mobiele telefoons van nu zijn zo veelzijdig en kunnen zoveel applicaties bevatten, dat men met een paar bijzondere karakters of tekens 'de andere kant' volledig kan informeren. Die tekens noemt men Emoji's, een nieuw Japans woord dat staat voor afbeeldingskarakter. Met een emoji kun je een emotie, gevoel, antwoord of mening verwoorden in de vorm van een afbeelding. Eigenlijk is de Nederlandse bos bloemen de basis van deze ontwikkeling: zeg het met bloemen!

In de negentiger jaren van de vorige eeuw, worden er stempelvlaggen gebruikt met bijzondere karakters daarin. Zo is er het stempel van de Stichting Madido (maatschappelijke dienstverlening aan doven) waar de tekst uit gebarentaal bestaat; hier te lezen als 'madido'

FRANKEERSTEMPEL.NL

Het Stansvormenatelier gebruikt vier stansvormen om het woord VORM maken. Een manier van schrijven die zonder moeite te begrijpen is:

W.H. Smith, in wezen een boekwinkel die het best te vergelijken is met de Bruna of AKO winkels, bestond in 1992, 200 jaar. Dat moet gevierd worden en daarom zijn de nullen in het getal vervangen door ballons. Niemand leest '2 balloon years', toch?

De Zweedse Handelsdelegatie promoot het Zweedse product en gebruikt de Zweedse vlag om een E in de tekst te vervangen.

Een winkel in Hong Kong laat weten dat het vlaggen, paraplu's, tassen, emblemen, petten, kleding, souvenirs en stropdassen verkoopt. In ieder woord wordt een van de letters vervangen door een afbeelding van het product:

Tot slot een Emoji uit 1996, dit terwijl de eerste emoji's pas drie jaar later ontworpen zouden worden door de Japanner Shigetaka Kurita. In 1999 maakte hij 176 pictogrammen voor een telecomgigant.

Een en ander bewijst maar weer dat de frankeerstempel voorop ging in originaliteit.

Het verschil tussen **emoticon** en **emoji**? De emoticon is het typografische symbool, zo'n figuurtje dat je zelf maakt met het toetsenbord. Zoals een dubbele punt met minteken en haakje, dus :-) en . . . je hebt een lachend gezichtje. Een emoji is een pictogram (met een bepaalde lading) waaruit je kunt kiezen als je een bericht ~~schrijft~~ samenstelt.

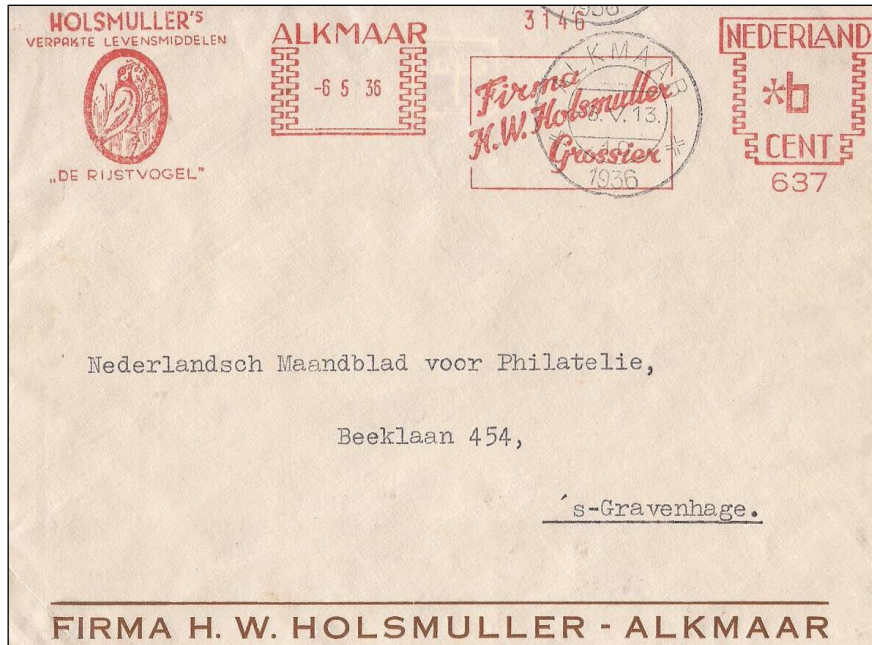
Een tot nu toe onopgelost gebruik van bijzondere tekst is te zien in het stempel van Sint Bavo. Rechts in de stempelvlag staan vier bijzondere tekens onder elkaar. Hiervoor heb ik nog geen oplossing kunnen vinden.

Sint Bavo was een, bij oprichting in 1913 zo genoemd, krankzinnigengesticht. De instelling werd gebouwd en gerund door de Congregatie van de Broeders van Liefde, die vanuit de psychiatrische instelling Sint Servatius in Venray, naar Noordwijkerhout kwamen. Eind tachtiger jaren werd een deel van de instelling verhuisd naar Rotterdam en werden overige afdelingen stapsgewijs opgenomen in bestaande instellingen elders in de regio.

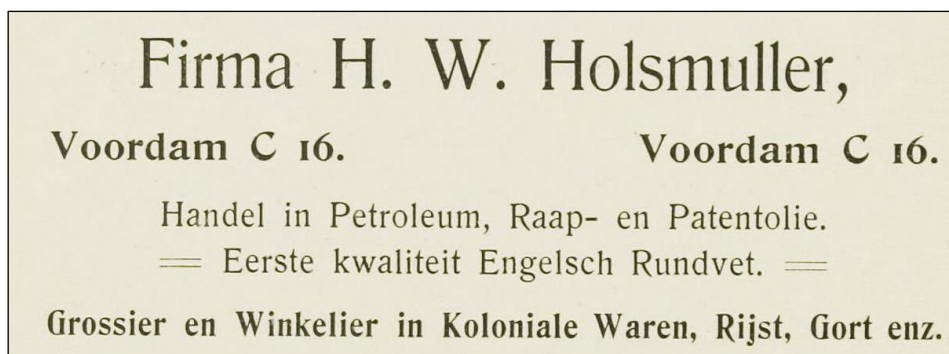
"De Rijstvogel" van de Firma H.W. Holsmuller uit Alkmaar

Onderstaande envelop kwam ik op internet tegen en de naam 'rijstvogel' van deze firma intrigeerde mij. Wat had een rijstvogel met een grossier te maken? Hieronder de resultaten van een bescheiden zoektocht op datzelfde internet.

Uiteraard te beginnen bij onze catalogus van Francotyp. Dat leerde me al gauw dat dit stempel maar zeer kort gebruikt is. We kennen een 0-afdruk uit april 1936 en gelopen stempels van mei 1936 t/m juni 1936. Misschien dat nader onderzoek daarop een licht kan werpen. Kijk trouwens ook eens naar wie de Firma Holsmuller deze brief zond; was hier sprake van reclame voor dit stempel of nam het Maandblad erg veel koffie af?

Eerst het bedrijf zelf. De Firma H.W. Holsmuller uit Alkmaar heeft tamelijk lang bestaan. Ze werd als kruidenierswinkel opgericht in 1842 door Johannes Holsmuller en zijn vrouw Ebelina Spijkerman. Eén van de afstammelingen was Hendrik Willem Holsmuller (1846-1917), de naamgever van het bedrijf, die met zijn twee zonen Willem (1876-1941) en Jacques (1881-1943) de zaak groot gemaakt heeft.

FRANKEERSTEMPEL.NL

Het bedrijf is later overgegaan in Centragroothandel Centra Holsmuller dat in 1973 weer over werd genomen door Schuitema Groothandel.

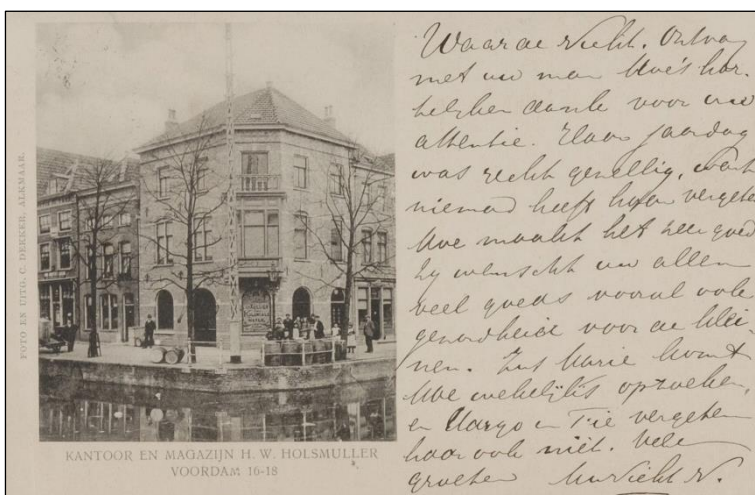
De kruidenierswinkel stond op de Voordam 603 en 604 in Alkmaar. Later, in 1856, kocht Holsmuller Voordam 377 en het bedrijf groeide uit tot een groothandel die steeds onder leiding stond van een Holsmuller. In de Alkmaarsche Courant van 16 oktober 1939 staat dat de firma 'Alkmaars grootste grossier in onder meer suiker' is.

Uiteindelijk bevond het bedrijf zich op de Voordam, hoek Zijdam nummer 15-23. Op een foto uit 1968, vlak voor de sloop, zag dat er als volgt uit:

bron: Archief Alkmaar, deelcollectie Fotocollectie Monumentenzorg Alkmaar

Hier staat de firma op de gevel als F^A. H.W. HOLSMULLER & CENTRA

Op een briefkaart uit 1903, ook uit het Archief van Alkmaar, staat op de hoek te lezen: 'Grossier in Koloniale waren'. En dat brengt ons meteen op wat dit bedrijf groot gemaakt heeft: die koloniale waren. Daaronder verstaan we voornamelijk voedings- en genotsmiddelen die uit onze voormalige koloniën afkomstig waren. Te denken valt daarbij aan koffie, thee, cacao, tabak en suiker en uiteraard aan allerlei specerijen.

Holsmuller begon als kruideniers- winkel die een aantal van die waren verkocht uit met name Nederlands-Indië. Dat groeide uit tot een groothandel – grossierderij. Er zijn flink wat bedrijven in ons land die uitgroeiden van Grossierderij tot groot winkelbedrijf, denk daarbij aan Douw Egberts en Van Nelle.

De waren uit Nederlands-Indië kwamen veelal met de boot, maar handelaren namen ook wel het vliegtuig dat in de jaren dertig steeds populairder werd. Eén van die vliegtuigen vloog onder de naam “Rijstvogel”. Dit vliegtuig (een Fokker F 18 PH_AIR) deed dienst tussen 1932 en 1936 op de KLM - Indië-route, in januari 1936 werd het verkocht naar CLS in Tsjecho-Slowakije.

bron: Gemeente Archief Amsterdam, Archief van Luchthaven Schiphol, datering 1933

De vraag is natuurlijk: heeft Holsmuller bij het bedenken van de naam ‘Rijstvogel’ nu aan dit vliegtuig gedacht of aan de echte rijstvogel? De rijstvogel (soms ook glatnik genoemd) behoort tot de familie van de prachtvinken en kwam oorspronkelijk alleen voor op Bali en Java in

Indonesië. In de 19^e eeuw werden ze als een plaag beschouwd voor de rijstbouw. Tot 1960 waren ze een zeer veel voorkomende vogel op die eilanden.

Ik denk dat er met name aan het vliegtuig werd gedacht dat het contact met ‘onze koloniën’ onderhield. Het vliegtuig ‘Rijstvogel’ stopte daar mee in 1936 en ook het stempelgebruik eindigt in 1936. Maar aan de andere kant: Holsmuller handelde ook in rijst, zoals de advertentie uit de Alkmaarsche Courant van 1905 laat zien.....

[Gerard Straathof]

Herkenning

Al bladerend door de PB 40000 stempels viel mijn oog op stempel PB 40016 vanwege de plaatsnaam: Noordwijk daar waar ik het levenslicht aanschouwde. De stempelvlag trok meteen de aandacht,

maar waarom? Om welk pand het ging was snel gevonden met behulp van het postbusnummer. Het adres is in Noordwijk-Binnen en is van het pand Voorstraat 85, op de hoek van de Zwanensteeg. Is dat zo bijzonder? Op zich niet, maar het was wel het pand met de praktijk van onze eerste huisarts.

Via de deur aan de zijkant (drie treetjes op) kwam je de gang van de praktijk binnen. Aan de rechterkant de wachtkamer met hardblauwe banken, er tegenover de kamer van dokter Kruyt. Een aardig, rustig en kundig man die mij, de eerste 26 jaren van mijn leven, van de gezondheidszorg voorzag. Trouwens ook die van mijn wederhelft; *da's ook ien Nortukbinder; keun wijffie*.

Voorstraat 85 is in het hart van Noordwijk-Binnen, recht tegenover het Lindenplein, met aan de andere kant van de Zwanensteeg het oude postkantoor. Op nummer 81 het Hof van Holland een toentertijd gerenommeerd etablissement waar wij ons bruiloftsfeest vierden. Iets verderop het gemeentehuis, waar we getrouwd zijn.

Noordwijk, als deel van de Bollenstreek, is bekend als de bloemenbadplaats en is afwisselend het begin of eind van het jaarlijkse Bloemencorso. De Noordwijkse kustlijn, met strand en duinen, is ruim 13 km lang en uitnodigend genoeg als 'Badeort'. In vroeger dagen zelfs 'Kurort'.

Sinds 1968 is het Europees ruimtevaartcentrum in Noordwijk gevestigd. Wat kleinschalig begon net achter de duinen nabij Katwijk is inmiddels gegroeid tot een heel terrein waar alle facetten van de Europese ruimtevaart aan de orde komen, behalve de lancering van raketten. Ook is er de Space Expo gevestigd. De in het stempel genoemde Domeinweg bestaat al niet meer, het is nu de Keplerlaan.

Een halve eeuw voordat Estec zich er vestigde, werd een naastgelegen gebied ingericht tot een verpleegdorp dat onderdak bood aan mensen met een lichamelijk of geestelijk gebrek, in alle gradaties. Wat begon als de Dr. Mr. Willem van den Bergh-Stichting is inmiddels een woonzorgpark van 's Heeren Loo. Het is nog steeds de instelling die voorop loopt in deze tak van de verpleegzorg.

[Pieter Bosman]